

בית הדין הצבאי המחוזי

מחוז שיפוט דרום

בפני: אל"ם טלי פריד - אב"ד

בעניין: התובע הצבאי (ע"י ב"כ, סגן סתיו תורגימן)

נגד

הנאשם: ח/XXX טוראי ד' י' א' (ע"י ב"כ, עו"ד דוד בוחבוט)

הכרעת - דין

על-פי הודאתו, מורשע הנאשם בעבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות, לפי סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, על כי נעדר מיחידתו, בא"ח XXX, מיום 19/3/2017 ועד יום 15/10/2017, בסך הכל 211 ימים, בהתאם לכתב האישום ולפרטים הנוספים.

ניתנה היום, ג' בכסלו התשע"ח, 21/11/2017, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

(-)
שופטת

גזר - דין

הנאשם הורשע על-פי הודאתו בהיעדרות ללא רשות מיחידתו, בא"ח XXX, לתקופה בת 211 ימים, שבסופה נעצר.

הנאשם התגייס לצה"ל באפריל 2016 ומיד דחה את המשך שירותו עד יולי 2017, על מנת להמתין לגיוס יח"ש. ביולי 2017 החל טירונות בחטיבת גבעתי והוכשר כלוחם חי"ר. הנאשם הורחק מהאימון המתקדם ומקורס חובשים, כאשר לאורך אותה תקופה נפקד מן השירות שלוש פעמים ונתן על כך את הדין במסגרת הליכים משמעתיים. היעדרותו הנוכחית של הנאשם, הרביעית במספר, החלה לאחר שמונה חודשים בשירות ונמשכה, כאמור, כשבעה חודשים.

אסופת מסמכים שהוגשה על ידי התביעה מלמדת כי מטעם היחידה נעשו ניסיונות רבים ליצור קשר עם הנאשם לאחר תחילת היעדרותו, הן בביקורים בכתובת הידועה והן באופן טלפוני. כאשר עלה בידם ליצור קשר טלפוני, טען הנאשם כי יסגיר עצמו לאחר שיטפל בענייניו האישיים, וסרב למסור את כתובתו החדשה. הנאשם לא העיד, ועל הרקע לביצוע העבירה ניתן ללמוד מדוח מערך גחל"ת וחוות דעת גורמי בריאות הנפש, כדלקמן:

הוריו של הנאשם גרושים מזה כשש שנים (הגם שהסנגור ציין בסיכומיו כי כעת שבו לחיות יחד), אחותו הגדולה מוכרת כנכה ואימו סובלת מקשיים רגשיים בגינם אף טופלה בעבר. המשפחה מתקיימת בצמצום רב מקצבת בטל"א של האם ומעבודתו של האב, מורגש מחסור במוצרי יסוד וקיימים חובות לגורמים רשמיים ובלתי רשמיים. בדוח מערך גחל"ת צוין כי הנאשם היה זכאי למענקי מזון, במסגרת טיפול ת"ש וכן כי עבד בתקופת ההיעדרות, תמך במשפחתו וכיסה חובות אישיים.

התרשמות מערך גחל"ת היא כי הנאשם חסר מוטיבציה באופן מוחלט להמשך שירות צבאי. יחד עם זאת, מאחר וגילה יכולת הסתגלות מסוימת בטירונות לחימה, ומאחר וטרם מוצו האפשרויות להקל בתנאי שירותו, הומלץ על השבתו ליחידה והבאתו בפני ועדת התאמה לשירות, ובמידה שיוחלט על המשך שירותו – יש לשבצו ביחידה פתוחה, בתנאים מקלים, ובליוי ת"ש יזום.

מסמכי בריאות הנפש מכילים מפגש עם קב"ן הן טרם גיוס לצה"ל והן בתקופת כליאתו הנוכחית. עולה, כי טרם גיוסו הפגין הנאשם מוטיבציה לשירות צבאי כלוחם, אולם כעת בולטת מוטיבציה נמוכה, וכן מאפיינים חרדתיים ודיכאוניים על רקע המצוקה הכלכלית בה מצוי הנאשם עצמו, בשל חובות אישיים כבדים, והמצוקה הכלכלית עד כדי מחסור ממשי של משפחתו.

מסמכי התביעה לימדו כי מצבו הסוציאקונומי של הנאשם היה מוכר לגורמי הפיקוד והת"ש, וכי הוחל טיפול בבקשות שונות, בין היתר תשלומי משפחה, היתר עבודה פרטית והקלות ת"ש.

התובע עתר להטלת עונש מאסר ממשי מרתיע, שיהלום את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, בשים לב לתקופת ההיעדרות הממושכת, לעברו המשמעותי ולהיעדר מוטיבציה מצדו של הנאשם. הודגשו ניסיונותיהם של גורמי הצבא לסייע לנאשם בטיפול מערך הת"ש, והמאמצים שהושקעו בחיפוש אחריו בתקופת היעדרותו. הסנגור מצדו עתר להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם עד כה. לגישתו, אין מדובר במי שאינו רוצה לשרת, אלא במי שאינו יכול לשרת לאור מצבו הכלכלי והרגשי. עוד ביקש לזקוף לזכותו של הנאשם את נטילת האחריות וההודאה בהזדמנות הראשונה ואת המוטיבציה הראשונית לשירות כלוחם.

כידוע, היעדרות מן השירות, וודאי היעדרות ממושכת, יוצרת פגיעה ביחידה הצבאית – הן בשל ההשלכות על מוכנותה ועל יכולתה לנהל ולתכנן משימות, הן בשל המשאבים המוקצים לטובת הטיפול בחייל הנפקד (ובמקרה דן הדבר עולה בבירור מהמסמכים) והן בשל הפגיעה המוראלית – הפגיעה במשמעת הצבאית ובתחושת השוויון בנטל. מכאן, כי העבירה פוגעת בחוסנו של צה"ל כארגון צבאי. במקרה דן הנאשם נעדר למשך תקופה ממושכת, מיחידה לוחמת, אשר ייעדה אותו להמשך הכשרות מתחום הלחימה (אימון מתקדם, חובשים). מכאן, כי מידת הפגיעה בערכים מוגנים היא בלתי מבוטלת.

יחד עם זאת, בחינת העבירה **בנסיבותיה** מחייבת היזקקות לנסיבות האישיות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירה. בשונה מעבירות רבות אחרות, רקע סוציאקונומי ומצוקה כלכלית יהיו פעמים רבות חלק מהנסיבות הנשקלות בעת קביעת מתחם העונש ההולם בעבירת היעדרות מן השירות.

נסיבותיו של הנאשם פורטו במסמכי בריאות הנפש ומערך גחל"ת, לעיל. ניתן להתרשם בנקל כי מדובר במי שנתון במצוקה כלכלית עמוקה – הן אישית והן משפחתית, מצוקה שהובילה למתחים רגשיים משמעותיים ביותר. על אף שלכתחילה הפגין מוטיבציה לשירות תורם בצה"ל, ועל אף שהשלים טירונות לחימה – אשר וודאי כרוכה בעמידה בלחצים ודרישות נוקשות, הוא אינו מראה כעת מוטיבציה להמשך שירות, ומבקש לטפל בענייניו שלו.

דא עקא, כי בשלב זה לא מצאו גורמי גחל"ת או גורמי בריאות הנפש לפטור אותו מהמשך שירות. עם זאת, שני המערכים מצאו לנכון להמליץ על **התאמה משמעותית בתנאי השירות**, בבחינת פתח של תקווה כי אכן ישלים שירות צבאי. גורמי ברה"ן המליצו על התאמת ציון קה"ס (קשיי הסתגלות) 42 ואילו מערך גחל"ת המליץ על בחינת התאמתו לשירות וקביעת תנאים מקלים, ככל שימצא מתאים.

לאורן של הנסיבות שתוארו, המקרה המונח בפני דומה לעניינם של נאשמים רבים הבאים בשערי בתי הדין הצבאיים, בגין היעדרות מן השירות, אשר בוצעה על רקע **מצוקה כלכלית משמעותית**. ברובם המכריע של המקרים מונחים בפני בית הדין הסדרי טיעון, המבטאים הקלה של ממש בעונש, ביחס לתקופת ההיעדרות, וזאת מתוך הכרה במצוקה אליה נקלע החייל, שעה שחובתו המוסרית כלפי משפחתו מתנגשת עם חובתו החוקית לשרת בצה"ל.

לאור המפורט לעיל, בהינתן הערכים המוגנים, מידת הפגיעה בהם ורמת הענישה הנוהגת, מצאתי כי מתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבותיה הוא מאסר בפועל שמשכו בין 60 ל-100 ימים.

בגזירת העונש בתוך המתחם ראיתי לנגד עיני את מסלול שירותו הצבאי של הנאשם עד כה, את התמדתו בטירונות לחימה בתחילת שירותו ואת נטילת האחריות בהזדמנות הראשונה. מנגד, שקלתי את היעדר המוטיבציה להמשך השירות, את עברו המשמעותי ואת סיום היעדרותו במעצר, ולא בהתייצבות.

סופו של דבר, אני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

1. שבעים (70) ימי מאסר לריצוי בפועל, שיימנו החל ביום מעצרו.
2. עונש מאסר מותנה בן שבעים (70) ימים למשך שנתיים (2), שלא יעבור עבירה לפי סעיף 92 או 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

זכות ערעור תוך 15 יום.

ניתן היום, ג' בכסלו התשע"ח, 21/11/2017, והודע בפומבי ובמעמד הצדדים.

(-)
שופטת

העתק נכון מן המקור
רס"ן גלית ורדי
קצינת ביה"ד

חתימת המגיה
נערך ע"י ס.ג.

תאריך הדפסה: 30/11/2017